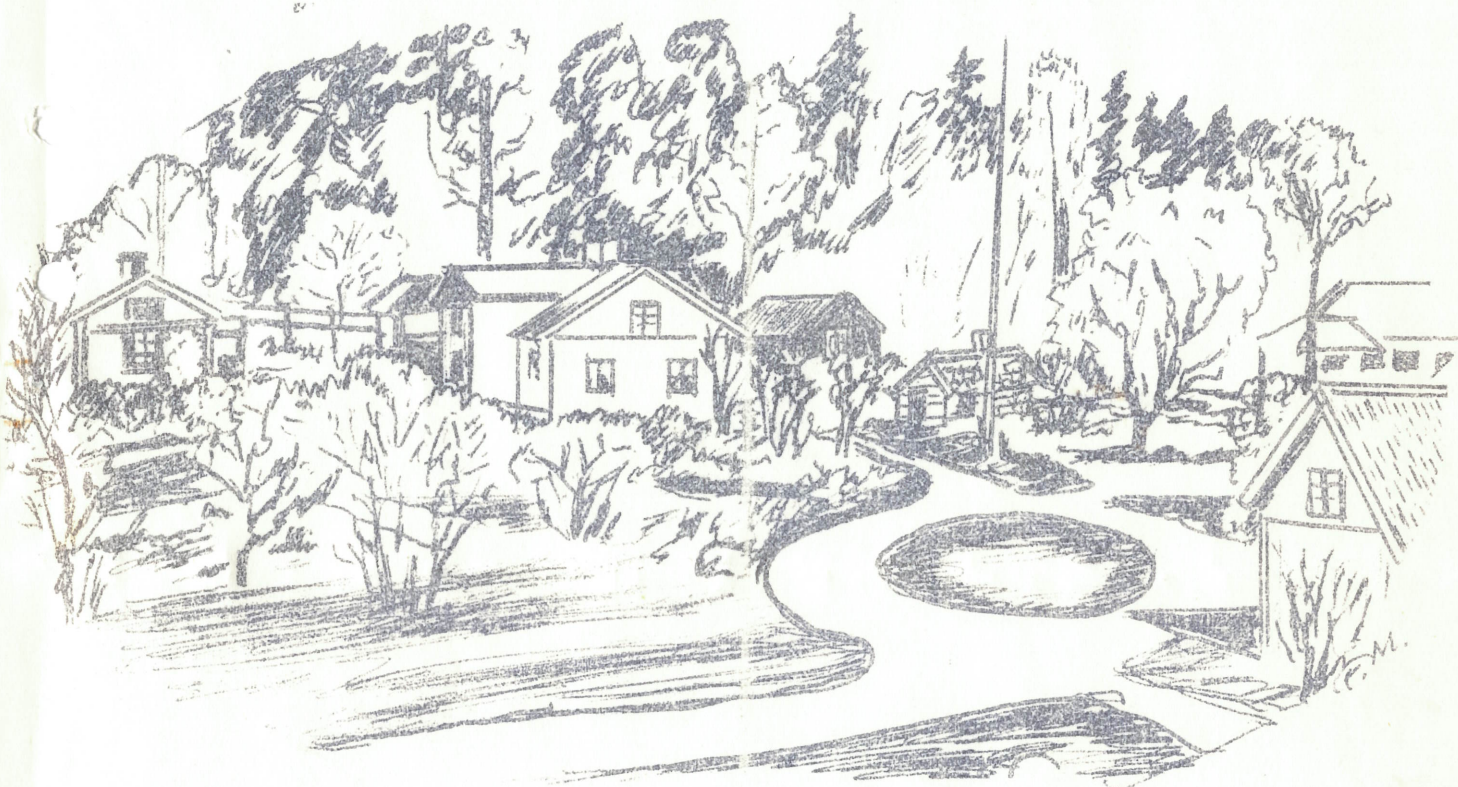

BOTVIDSBYGDEN

ORGAN FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE

LILLA NACKDALA.

Då L:a Nackdala snart försvinner som jordbruksgård, torde några data om hemmanet och deras ägare påkalla intresse.

Om L:a Nackdala under medeltiden är intet känt. År 1527 skall det tillsammans med ett hemman i Hallunda ha blivit skänkt till "Vår Nådige Herre", d.v.s. konungen. Snart upptogs det i jordboken som kronohemman. År 1624 fanns här 4 tunnland åkerjord och goda beten. Besättningen utgjordes av 1 häst, 1 par oxar, 2 kor, 1 kviga, 5 får och 3 svin.

År 1613 lämnades hemmanet till Erland Johansson Båat till Fituna som pant för ett lån till kronan. Det ägdes sedermera av olika adelspersoner till 1691, då det reducerades. År 1728 köptes det till skatte av lantjägaren Erik Lundberg för 86 daler 21 1/3 öre silvermynt. Det såldes av hans son till ägaren av Hamra Västergård kanslirådet Carl Arnell. Sedan följde det denna gård till 1842, då bonden i Hamra Östergård Per Jansson tillbytte sig L:a Nackdala mot sina 3/16 mantal i Hamra.

Per Jansson var sonson till den på sin tid mycket betydande Nils Hålvastersson i Hamra, som bl.a. var kyrkvård, Nämndeman i 30 år och ledamot av riksdagens bondestånd 1742-1743. Per Jansson avled 1847, då hans sondotter Johanna Sofia Jansdotter ärvde halva hemmanet. Den andra delen inlöstes senare för hennes räkning, och 1864 var hon ensam ägare. Hon ingick 1872 äktenskap med Erik Jonas Björkström. Denne var under flera år kyrkvård i församlingen.

Lilla Nackdala. forts.

Sonen Gustaf Björkström och hans syster Hilma ärvde hemmanet efter sin moder. Brodern tillöst sig systemens del och brukade hemmanet till sin död 1948. Under flera årtionden var Gustaf Björkström kyrkvård. Han efterlämnade minnet av "en försynt och rätt-skaffens man och sällsynt god människa". Sedan 1948 har sonen Harald Björkström brukat gården, också han skicklig jordbrukare och kyrkvård och aktad bärare av släktens vackra traditioner.

Erik Castegren.

som är upphovet till denna fridlysning svarar Planeringschef Evald Wahlström, att det är en överenskom-melse på Kommunalkontoret. Det gläder oss i Hembygds-gillet att kommunens förtroendemän har blicken öppen över det som bör bevaras till eftervärlden

G.M.

BOKEN vid Mellanberg i Tullinge.

Bär f.o.m. 1 maj 1967 också en Frid-lysnings skylt.

Botkyrka kommun har alltså nu 5 frid-lysta träd.

- 1 Bok vid Mellanberg i Tullinge
- 1 Ek vid Gårdsvägen i Tullinge
- 2 Ekar vid Tumba, Mormonernas mark-område.
- 1 Tall vid Störvreten, där ev. ännu en Tall kommer att fridlysas.

ETT FÖRSTA MÖTE MELLAN INTRESSENTER I BOTKYRKA - SALEMS HEMBYGDSVÅRD ÅGDE RUM PÅ MALMGÅRDEN I TULLINGE DEN 1 JULI 1967.

Som inbjudare stod Botkyrka Hembygds-gilles fornminneskommitte. Det blev en angenäm och trivsamt stund då programmet gällde kommunernas Hembygds-vård, naturminnen och forn-männen. Bl.a. Bäsägs Gillets bildsamling. "Botkyrka Socken i Fädrens Spår". Närvarande voro från Salem:

Magnus Collmar
Olle Engqvist
Einar Lagrelius
Stig Jilén
Mats Hofstey

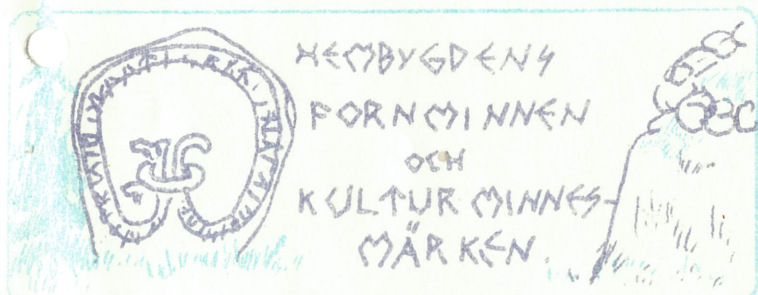
från Gillets Fornminneskommitte:

Erik Castegren
Georg Malmkvist
Sven-Gunnar Broström
samt Hembygds-gillet Ordf.
Gunnar Lindström.

Gravfält som försvinner.

Det är bråda dagar för Arkilogerna på gravfältet vid Alby Grindstuga. Det är just här som Stockholmsstaden skall starta sin bebyggelse.

Omkring den 20 juli hoppas man att kunna öppna den första graven. Innan ett 40-tal gravar hunnit undersökas

FRIDLYSTA TRÄD.

I Tumba, närmare bestämt i Störvreten, som för närvarande är grävs-kopornas paradis, finns vid en nyanlagd väg till blivande bostadshus, en stor tall som reser sig över 20 meter mot skyn. Den står där som ett monument över hur omgivning-en gång har sett ut. Vad man särskilt lägger märke till, är, att den är inhängnad med ett högt staket och på stammen bär märket "Naturminne fridlyst enl. lag". Detta har skett i juni 1967. Vid för-frågan om vem

räknar man med att arbetet räcker till våren 1968.

Ledarna för de intressanta undersökningarna är Arkilogerna: Birgitta Gerring, Ulla Björklund och Hans Lidén, samtliga från Stockholms Stadsmuseums Arkilogiska avdelning. Gillets forminneskommitte har besökt området och ledarna har lovat att informera om eventuella fynd.

GILLET PÅ HEMLIG UTFLYKT.

Den 26 maj en ljuvlig vårkväll var det samling vid Trädgårdstorp där körsbärsträden stod i full blom. Det skulle bli en s.k. Hemlig utflykt.

Vart skulle det bära hän var den stora frågan. 26 medlemmar samt c:a 15 inbjudna gäster från Kulturella Ungdomsrörelsens folkdanslag i Stockholm hade infunnit sig.

Sedan man erlagt sin deltagaravgift satte en ansenlig bilkaranen igång mot öster, Katrinebergsvägen mot Huddinge.

Funderingar och tippningar om målet var det enda samtalsämnet.

På väg mot öster tippade man det nu aktuella Kaknästornet, men framme vid Glömstavägen hade man tippat fel. Ty då vände karanen åt Fittja. Aha! Fittja värdshus och loge? Men det blev även här "Fittja Värdshus förbi". Vägen gick vidare mot Triksberg och över till gamla Södertäljevägen förbi Botkyrka kyrka. Så var det att tippa igen och nu närmast Sturehofs gästflygel eller K.U.R:s Sillvik. När vi nu passerade förbi Norsborgsvägen var även dessa antaganden fel. Nu började man fundera på Södertälje tills man i närheten av Söderby styrde vägen mot Tumba. Vid Uttrans Järnvägsstation blev det nya tips. Grödinge Bydegård? Framme vid Dalvägen i Tumba blev även detta tips grusat. Det återstår alltså endast ett tips nämligen Gröndalsgården i Centrunkyrkan. Men nej därav blev intet trots att man parkerade i Tumba Centrum mitt framför Domus som vid den tiden på kvällen var stängt.

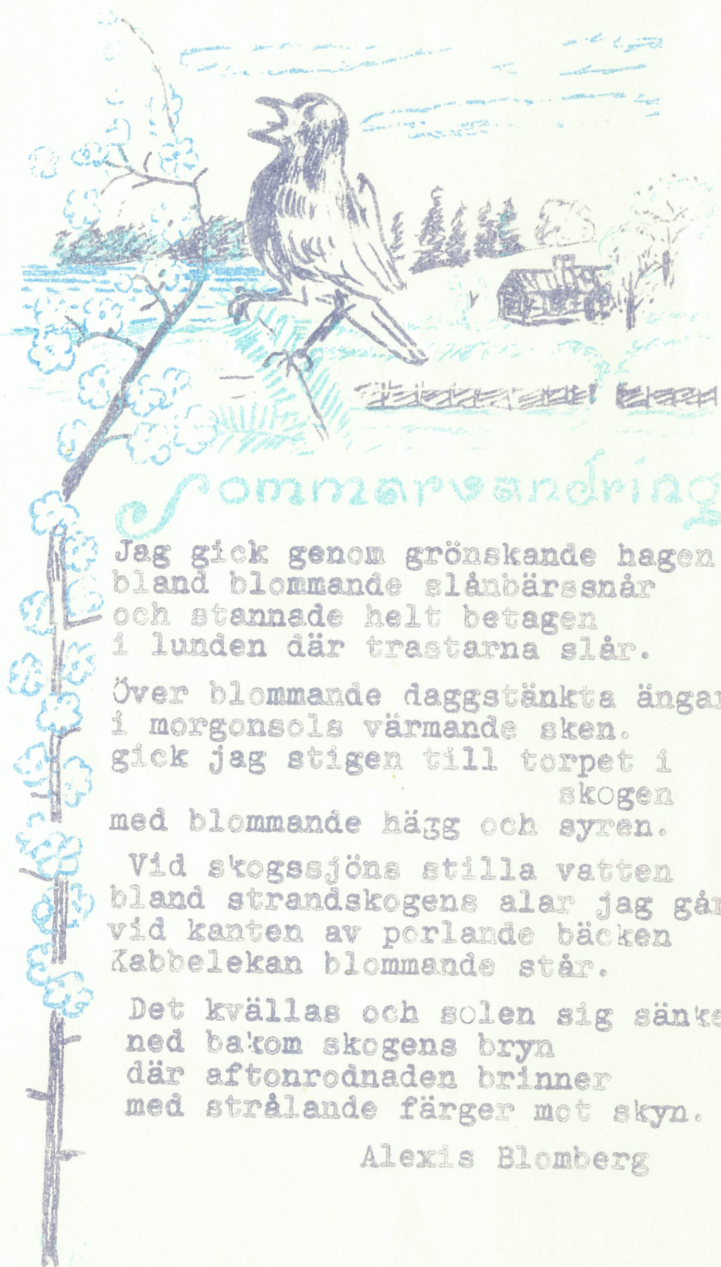
Domus restaurang blev målet för vår hemliga färd. Här hade

man bullat upp ett stort långbord med smörgåsar te eller kaffe som lät sig väl smaka efter den tippiga färd. Programmet upptog här efter, lekar, folkdans och gammaldans till sena kvällen till tonerna av Valle Karlsson, Bernt Carseberg, Lennart Stenbäck och Roland Olsson

Folkdansen och lekarna under Nils Sandins ledning. Det blev en i alla lyckad utflykt i festkommitténs regi.

FOLKDANSLAGET

har haft uppvisning vid Salems Skytteförenings Jubileumsfest vid Viksberg den 2 juli.

Jag gick genom grönskande hagen bland blommande slänbärsnår och stannade helt betagen i lunden där trastarna slår.

Över blommande daggstänkta ångar i morgonsols värmande sken. gick jag stigen till torpet i skogen med blommande hägg och syren.

Vid skogssjöns stilla vatten bland strandskogens alar jag går vid kanten av porlande bäcken Kabbelekan blommande står.

Det kvällas och solen sig sänker ned bakom skogens bryn där aftonrodnaden brinner med strålände färger mot skyn.

Alexis Blomberg

I minnets gårdar.

Den lilla stugan stod vid landsvägsdiket
så nära allfarsvägen som den kunde stå.
För mig den var det drömda kungariket
dit mina tankar ilar då och då.

Vårt barndomshem står hjärtat alltid nära
vart vi än vänder oss i denna värld.
Det är som heligt tempel denna kära -
denna torva, som gav hem och härd.

Där susar hängbjörk och där blommar lind
allt är så sällsamt uti minnets gårdar
och lekande far sommarnattens vind
emellan kyrkogårdens gamla vårdar.

Det skymmer ren mot kväll och tanken leker
så kärt med bilder ifrån gångna år.
Jag hör en ton, som ofta minnet smeker,
i kvällens skymning kommer den och går.

Anders W. Mårdh

FRÅN ARBETSFÄLTT.

Under maj inlöste Gillet Scouter-
nas andel av inventarierna på den
gamla festplatsen vid Eklidsskolan.

Då det har varit omgivningens
önskemål att få bort stånden och
bodarna så fort som möjligt enär
dessa ideligen har missbrukats
och vandaliserats av skolungdomen.

Gillet har därför under juni
förflyttat dessa till Trädgårdstorp
där de renoverats och målats
färdiga att användas till Mid-
sommarfesten.

Ung. så
ser de nyinflytta-
de bodarna och
ståndet ut vid
Trädgårdstorp.

Rödmålade med
vita knutar.

Mid-sommarfesten gav ett
gott ekonomiskt resultat.
Tack vare medlemmarnas goda in-
satser i form av gåvor och värde-
fullt arbete, såväl före som un-
der och efter festen.

Till Er alla som på detta sätt
så frikostigt uppoffrat er för
Gillet bästa vill styrelsen rik-
ta ett varmt och innerligt TACK.

Gillet skall på försök under ons-
dagarna i juli och augusti anordna
en s.k. Lekvall efter mönster från
Skansen. Det blev en blygsam början
den 5 juli med blott 10 deltagare
utom våra egna medlemmar. Följande
onsdag hade antalet ökat till 40 del-
tagare. Tillfälligt fungerar Lennart
Thorén från Träskogillet i Jock-
holm som lekledare. Framdeles kommer
en av våra medlemmar Bengt Andersson
att leda lekarna. Bengt var Hembygds-
gilletts förste Folkdans och lekleda-
re vid dess start 1948.

När man väl kom igång med lekarna
får man nog räkna med en lyckad start.

Lennart hade valt ut en hel del
ur vår rika skatt av sånglekar och
dansvisor. Bland allt det traditions-
material, som hembygdsvård och bygde-
kultur har att bevara och bevaka,
finns det knappt något, som ligger så
väl till som lek- dans- och musiktra-
ditioner - helt enkelt därför att de
äro roliga och därför omedelbart kun-
na fånga intresset och tillgodose
ungdomens behov av frisk glädje och
utlösning av känslolivet. Sånglekarna
med sina dansvisor höra för visso
till "det förflutna". De ha alla för-
utsättningar att vara ett lika livan-
de inslag i den nutida ungdomens nö-
jesliv som i en gångens tids. De ha
vuxit upp ur folklig grund. I många
bland dem rymmes en gammal och äkta
folkpoesi som röjer mycket ålderdom-
ligt ursprung och kastar ljus över
primitiva åskådningar och bruk.

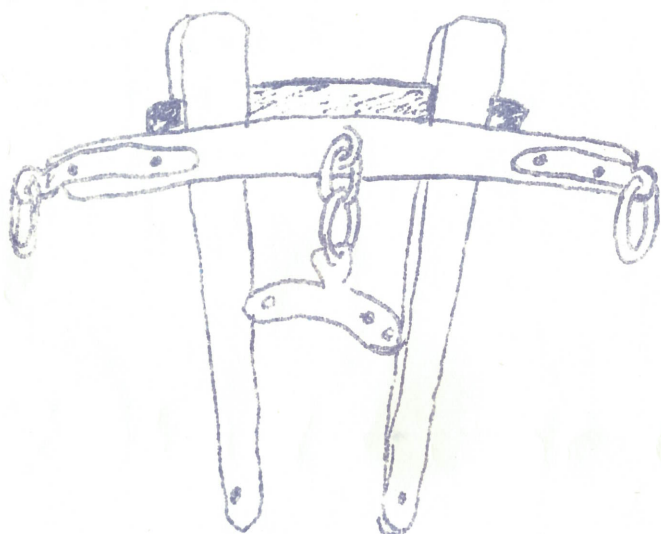
Vid den första premiären fick man
lära: "Känner du Lotta min vän - Kom
Julia vi gå - Flickorna många - Flic-
korna de små uti ringen de gå - Här
kommer vännen min och här jag m.fl.

Före och efter lekarna var det gammaldans till musik av Valle, Arne, Roland, Helge och Lennart vilka alternera varandra. Skall Du ha en trevlig kväll kom då till Trädgårdstorp på onsdagarna under juli och aug. 19, 30.

GÅVOR.

Museiföremål har bland annat skänkts av: Fru Linnea Ahlgren, En nystvinda äldre modell.

Av ordf. Gunnar Lindström
Ett Oxok.

Av fröken Emilie Secher, Tullinge
Gammalt Ränjärn,
med vackert mönster

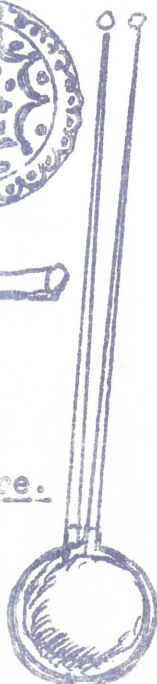
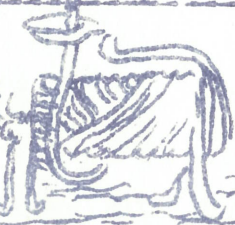

En kaffe-
panna av
koppar.
(Kaffe-
petter).

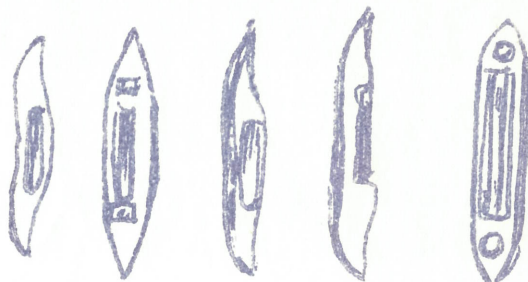

En kerott-ö pannvärmare.

En
ljus-
stake
för
vax-
ljus

Av fru Greta Malmkvist,
5 st. Vävspolar av äldre modell

Till alla givare framföres härmed
ett varmt och innerligt Tack.
Styrelsen.

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE har glädjen
att hälsa nya medlemmar hjärtligt
välkomna till Gillet:

Björn Falk, Enskede
Walter Årlind, Musiker, Tullinge
Anders W. Mårdh, Skriftställare, Tumba

SKRATT H

JOBBIGT

Mårten, 9 år,
filosofierar över
livets orättvi-
sor:

- Flickor de har det bra. De har bara att gå där på gatan och vänta på att någon skall komma fram och fria till dem. Men vi pojkar, vi ska både titta efter någon vi kan fria till och hålla ögonen på trafiken.

STOR CHANS

Doktorn är på besök hos en mycket gammal gumma.

- Jag måste verkligen gratulera till er etthundraåttonde födelsedag säger han. Det är verkligen duktigt att bli så gammal och ändå vara så pigg. Tror ni att jag får en chans att gratulera nästa år också?

- Jajamensan, svarade den gamla gumman.

- Hur kan ni vara så säker?

- Jo, förstår han, enligt statistiken är det mycket få människor, som dör mellan hundraåtta och hundraio år.

Redaktion: Georg Malmkvist, Sägstuguvägen 17. Tullinge. Tel. 7781711.